

Ympäristöterveydenhuolto maakunnassa

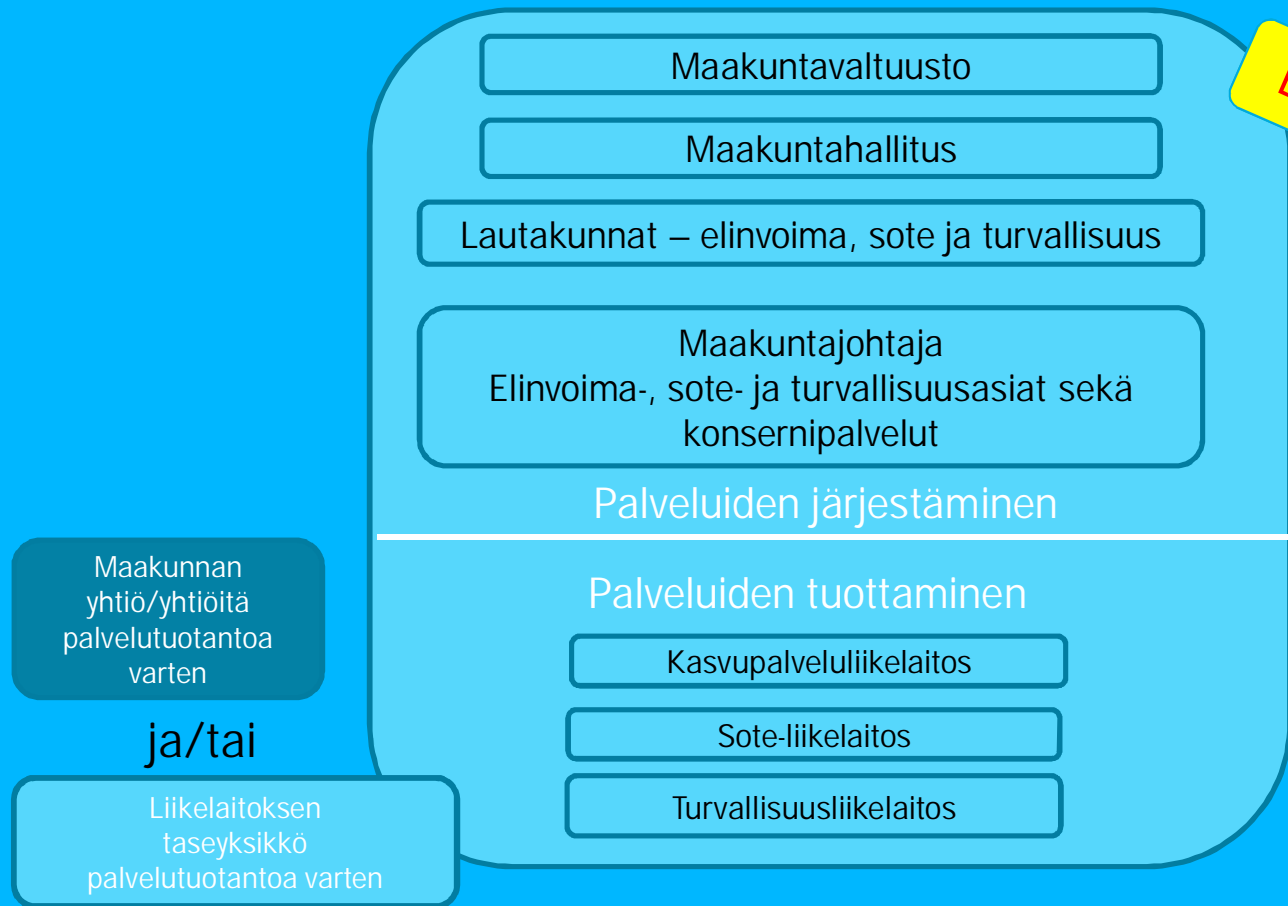
Ympäristöterveydenhuollon valmisteluryhmän esitys

UUSI
PH

Lähtökohdat

- Ympäristöterveydenhuollon tehtävien keskinäiset synergiat ovat voimakkaat niin asiakkuuksien kuin perustehtävän/vaikuttavuuden kannalta.
- Ympäristöterveydenhuollon tehtävien nykyistä kokonaisuutta (joka koostuu STM:n ja MMM:n hallinnonalan tehtävistä) ei ole syytä hajottaa
- Lisäksi maakunnassa ympäristöterveydenhuollon vastuualueen hoidettavaksi osoitetaan maakunnan alkoholihallinnon tehtävät.
- Terveysturvallisuuden mukaiselle valvontaviranomaiselle voitaisiin osoittaa myös vesihuoltolain mukaiset muut valvontatehtävät (MmVL 6/2018)
- Muut olennaiset synergiat maakunnan muihin toimijoihin ovat tärkeysjärjestyksessä:
 - Sosiaali- ja terveydenhuolto
 - Pelastustoimi ja varautuminen
 - Maaseutupalvelut
 - Ympäristönsuojelutehtävät

Maakuntakonsernin mahdollinen rakenne (A. Pispala 15.5.18)

Luonnos

Luottamusmiesorganisaatiosta

- YTH:n synergiat ovat suurimmat sote:n kanssa ja asioiden käsittely samassa lautakunnassa olisi järkevää. Kuitenkin sote-lautakunnassa ympäristöterveydenhuollon asiat jäisivät paitsioon vähäisen määränsä ja sote-asioiden merkittävyyden vuoksi.
- Turvallisuus ja varautuminen –toimialalla on kohtuullisen paljon synergioita YTH:n kanssa. Kokonaisturvallisuuden ajatus korostuisi. Lisäisi lautakunnassa käsiteltävien asioiden määrää sopivasti.
- Elinvoimalautakunnassa toimialan riippumattomuus voisi vaarantua.

Sijoittuminen maakuntaorganisaatiossa

- Ympäristöterveydenhuollossa ei ole lakisääteistä velvollisuutta järjestäjän ja tuottajan erottamiselle.
- Toimialan koosta johtuen se ei myöskään ole järkevää.
- Maksajavirastotehtäviä (AVI:sta siirtyvät tehtävät) ei voi sijoittaa liikelaitokseen.
- Valmisteluryhmä esittää, että ympäristöterveydenhuolto sijoittuu maakuntakonserniin palvelujen järjestäjäksi.

Vaihtoehto 1; YTH osana sote-järjestäjää

- Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä ja perustehtävät ovat yhdensuuntaiset (tavoitteena ihmisten ja elinympäristön terveys).
- Toimialan synergiaedut ovat vahvat (mm. epidemiaselvitystyö, hyte)
- Soteen verrattuna tehtäväkokonaisuus on häviävän pieni.

Vaihtoehto 2; YTH osana turvallisuustoimialaa

- Perustehtävät ovat yhdensuuntaiset (elintarviketurvallisuus, vesihuollon turvaaminen, elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus, eläintaudit)
- Synergioita on kohtalaisesti.
- Ympäristöterveydenhuollon rooli varautumisessa on merkittävästi lisääntynyt.
- Tukee konsernin tasapainoa (Pela-järjestäjä yksistään hyvin pieni).

Vaihtoehto 3; YTH osana elinvoima-asioita

- Synergiaedut ovat vähäisiä.
- Perustehtävät ovat erisuuntaisia (turvallisuus vs. kannattavuus), mikä voi aiheuttaa ongelmia riippumattomuuden kannalta
- Tehtäväkokonaisuus on monimuotoinen ja hajaninen, ei tue ympäristöterveyndehuoltoa.

Vaihtoehto 4; YTH omana tehtäväkokonaisuutenaan maakuntajohtajan alaisuudessa

- Ympäristöterveydenhuollolla on monia yhdyspintoja maakunnassa ja maakunnan ulkopuolella (peruskunnat). Mahdollistaa parhaiten yhteistyön eri sidosryhmien kanssa.
- Riittävän kokoinen yksikkö maakunnassa.
- Ympäristöterveydenhuollon johtaja maakunnan virkamiesjohtoryhmässä.

Pohdintaa eri organisoitumisvaihtoehdoista

- YTH omana toimialanaan maakuntakonsernissa olisi riittävän kokoinen yksikkö järjestäjän organisaatiossa. Tämä olisi paras vaihtoehto eri sidosryhmien kanssa toimimiseen. Ympäristöterveydenhuolto olisi riippumaton yksikkö ja sen asiat eivät ”hukkuisi” muiden asiakokonaisuuksien joukkoon.
- YTH:n synergiat ovat suurimmat sote:n kanssa. Kuitenkin osana sote-toimialaa YTH:n asiat jäisivät ainakin lautakuntatasolla paitsioon.
- Sijoittuminen sote-järjestäjän organisaatioon kuitenkin mahdollinen.
- Turvallisuus-toimialalla on kohtuullisen paljon synergioita YTH:n kanssa. Samalla YTH saisi tällä toimialalla itsenäisen aseman pela-järjestäjän rinnalla. Tämä vahvistaisi kokonaisturvallisuuden näkökulmaa.
- Elinvoimatoimialalla yhteistä ovat ainoastaan asiakkuudet. Tehtävät ovat kuitenkin eri suuntaisia ja voivat vaarantaa erityisesti valvonnan riippumattomuuden

Ympäristöterveydenhuollon valmisteluryhmän esitys

- Ympäristöterveydenhuolto organisoidaan omaksi yksiköksi suoraan maakuntajohtajan alaisuudessa. Ympäristöterveydenhuollon johtaja on maakunnan virkamiesjohtoryhmässä. Monijäsenenä toimielimenä toimii ”turvallisuus-lautakunta”.
- Kakkosvaihtoehtona ympäristöterveydenhuolto organisoidaan yhdessä pela-järjestäjän kanssa ”turvallisuus-toimialaksi”, jonka nimi mietitään kuvaamaan kokonaisturvallisuutta. Ympäristöterveydenhuolto on toimialalla itsenäinen yksikkö pela-järjestäjän rinnalla. Monijäsenenä toimielimenä toimii ”turvallisuus-lautakunta”.
- Kolmas sijoittumisvaihtoehto on organisointi yhdessä sote-järjestäjän kanssa. Monijäsenenä toimielimenä on sote-lautakunta (voisiko kuitenkin olla ”turvallisuus-lautakunta” tässäkin vaihtoehdossa?).

Vastuuvalmistelija

Silja Mäkelä

p. 044 440 6551

silja.makela@phhyky.fi

UUSI **PH**